

Голові спеціалізованої
вченої ради ДФ 20 051.082
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника,
доктору мистецтвознавства, професору
Дутчак Віолетті Григорівні

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА
Овсяннікова Вячеслава Георгійовича
на дисертацію Гіги Степана Степановича
«МИСТЕЦТВО АРАНЖУВАННЯ В АСПЕКТІ СТИЛЬОВОЇ
ЕВОЛЮЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕСТРАДНО-ВОКАЛЬНОЇ ТВОРЧОСТІ»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
з галузі знань 02 Культура і мистецтво
за спеціальністю 025 Музичне мистецтво

Дисертація Степана Степановича Гіги, є, безперечно, актуальним дослідженням у контексті вивчення та розвитку української музичної культури. Звернення до мало вивчених та практично не досліджених питань стосовно мистецьких процесів дають можливість сфокусувати увагу на своєчасності обраної теми дослідження «Мистецтво аранжування в аспекті стильової еволюції української естрадно-вокальної творчості», що підтверджується актуальністю дослідження, спрямованою на комплексне вивчення феномена аранжування як чинника стильової еволюції української естрадно-вокальної творчості.

Розкриті автором актуальність, мета, завдання, об'єкт, предмет та хронологічні межі дослідження зауважень не викликають. Структура роботи є послідовною та логічною, вона дозволяє повною мірою розкрити заявлену тему, що підводить виклад матеріалу до обґрунтованих висновків. Результатом дослідження стала теоретична розробка методики стильової атрибуції аранжувань кавер-версій, творів популярних пісенних жанрів. Матеріали дослідження актуалізовані в практичній студійній та концертно-виконавській діяльності автора. Серед матеріалів роботи є значний кластер аудіо- та відеоматеріалів і архіви звукозаписів творчого доробку різних років у виконанні легендарних українських виконавців, ВІА, сучасних гуртів, а також

інтерв'ю з аранжувальниками та відомими естрадними виконавцями.

Варто зазначити ґрунтовну теоретико-методологічну базу роботи, яка охоплює низку загальних та конкретних наукових принципів, підходів і методів, що сприяли ефективному вирішенню поставлених завдань та досягненню мети дослідження. До цінних напрацювань дисертанта належать також результати, отримані завдяки застосуванню методів мистецтвознавчого аналізу, систематизації та узагальнення наявних матеріалів. Методологія дослідження ґрунтується на комплексному вивченні творчої специфіки аранжування твору естрадно-пісенного жанру з використанням системного і типологічного підходів, індуктивного та структурно-функціонального методів аналізу музичних композицій.

Побудова роботи є логічною і грамотною, а виклад тексту чіткий, лаконічний і науковий. У дисертації Степан Степанович Гіга дотримався принципів скрупульозності та наукової достовірності. Основні положення і результати дослідження висвітлено у наукових публікаціях спеціалізованих фахових видань, затверджених МОН України, одна публікація у виданні що індексується у міжнародних наукометричних базах (Web of Science) та інших наукових виданнях і збірниках матеріалів конференцій.

Структура дисертації характеризується послідовним викладом матеріалу: складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У вступі характеризується література, джерельна база та окреслюються базові поняття, а значний список використаних джерел охоплює сучасні дослідження вітчизняних науковців.

В першому розділі визначено аранжування як особливий різновид композиції та творчий метод роботи з першоджерелом у контексті музичної транскрипційної системи, представлених жанрами перекладення, обробки та транскрипції. Зазначено, що аранжування може охоплювати багатоелементний характер – від суто технічного до провідного методу творчості в залежності від жанрово-стилістичної класифікації музичного мистецтва. Окрім цього, автор наводить обґрунтування, що сучасне аранжування характеризується

використанням комп'ютерних технологій під час створення естрадно-пісенної композиції, що надає аранжуванню статусу комплексного композиторського процесу. У підрозділі 1.2 охарактеризовано термін «римейк», проте обмежується лаконічним визначенням, хоча в практичному застосуванні сучасного аранжування займає вагоме значення. Здійснено порівняльно-термінологічний аналіз структурних компонентів в популярній музиці та конкретизовано термінологічний апарат куплетної форми естрадної пісні. Простежено стильову еволюцію української естрадно-пісенної творчості впродовж ХХ – початку ХХІ століття, яка характеризувалась віддзеркаленням світових музичних тенденцій, в той самий час вдало поєднуючись з фольклорною складовою, набувши неповторного звучання. У підрозділі 1.3 в процесі аналізу діяльності сучасних українських аранжувальників, охарактеризовано діяльність Є. Філатова, а серед списку виконавців з яким аранжувальник співпрацював є співачка з сумнівною репутацією Світлана Лобода та одіозна співачка, яка внесена до «чорного списку» в Україні Ані Лорак. На нашу думку, варто лишити поза увагою вищезазначених виконавців.

В другому розділі обґрунтовано теоретичні та методологічні підходи до вивчення мистецтва аранжування як чинника стилетворення естрадно-вокальної композиції. Доведено провідну роль ритмічних патернів відносно традиційних і новітніх стилів популярної музики. Обґрунтовано культуротворчу функцію мистецтва аранжування як сферу сучасної професійної музичної діяльності. Проаналізовано програмні комп'ютерні засоби і розглянуто основні етапи авторського створення комп'ютерного аранжування естрадної пісні. У підрозділі 2.2 обґрунтовано, що аранжування як творчий процес у контексті цифровізації відкриває нові грані в підході до роботи з музичним твором, а сам аранжувальник набуває ознак діяльності композитора, виконавця, звукорежисера та саундпродюсера. На нашу думку, варто розглядати саундпродюсера і як окрему одиницю творчого процесу створення аранжування, але у роботі не проведено даний аналіз.

В останньому розділі обґрунтовано креативний потенціал мистецтва аранжування як фактора стильової трансформації естрадно-вокального твору

постмодерної доби. Визначено алгоритм аналітичних дій в процесі слухової експертизи специфіки музичної мови аранжування, спрямованих на виявлення генезису стильового профілю естрадно-вокальної композиції. В ході порівняльного слухового аналізу апробовано метод порівняльної стильової характеристики аранжувань. Обґрунтовано необхідність врахування критеріїв музичної новизни та естетичної вартості, в оцінці результатів стильового переосмислення аранжувальником оригінального музичного тексту пісні. У підрозділі 3.2 доведено взаємозв'язок ступеня креативного потенціалу музичної діяльності аранжування та динаміки жанрово-стильових трансформацій у кавер-версії естрадно-вокального твору, який у новому варіанті, може постати як унікальний індивідуалізований концепт, що має актуальне художнє значення для сучасної слухацької аудиторії. На нашу думку, до порівняльної стильової характеристики оригіналу та її кавер-версії слід додати триб'ют-концерт, як окремий кластер виконавської, зокрема й вокальної творчості.

Таким чином ми констатуємо, що основні завдання дослідження дисертантом були успішно вирішені. До зауважень що були висловлені вище, додамо ще питання.

1. Чи існують, на Вашу думку, атрибутивні музичні особливості або відмінності інструментальних і вокальних аранжувань для кавер-виконавства та триб'ют-виконавства? Якщо існують, то наведіть приклади.

2. У роботі згадується успішність саунду гурту «The Beatles». Дайте власну оцінку конкретним реалізованим технологічним рішенням в аранжуваннях пісень гурту, які вплинули на подальший розвиток популярної музичної культури?

Дисертація повністю відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року (зі змінами).

Робота С. С. Гіги «Мистецтво аранжування в аспекті стильової еволюції української естрадно-вокальної творчості», відповідає вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво за спеціальністю 025 Музичне мистецтво.

Офіційний опонент:

кандидат мистецтвознавства, доцент
кафедри музичного мистецтва естради
КЗВО КОР «Академія мистецтв імені
Павла Чубинського»

В. Г. Овсянніков

Підпис *Овсяннікова В.Г.*

Засвідчую *Юлія Сергеевна О.М.*

Проректор з навчальної роботи